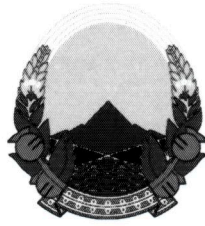

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ВОСПИТНО ПОПРАВЕН ДОМ

Бр. 08-629/1

18.10.2021 199— год.

ТЕТОВО

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
MINISTERTETO ЗА ПРАВДЛИВИ СТРА И ДРЕЈТЭСИСЕ
Управа за извршување на санкциите
Drejtoria për përmbajtimin e ndëshkimeve

Бр.-Нг. 08-1987/1
2.10 2021 год.-viti
Скопје-Shkup

УПРАВА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА САНКЦИИ
ВОСПИТНО-ПОПРАВЕН ДОМ ТЕТОВО

КУЌЕН РЕД

За децата кои издржуваат воспитна мерка
-упатување во воспитно-поправен дом-
во Република Северна Македонија

Тетово, октомври 2021 година

Врз основа на член 348 ставовите 3 и 4 од Законот за извршување на санкции („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр.99/19 и 220/19), Директорот на Воспитно-поправен дом Тетово, во согласност со Директорот на Управата за извршување на санкции го донесе следниот

КУКЕН РЕД

За децата кои издржуваат воспитна мерка
-упатување во воспитно-поправен дом-
во Република Македонија

I.ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Куќен ред поблиску се определува начинот на живеењето и работата на децата на кои им е изречена воспитна мерка Упатување во воспитно-поправен дом (во натамошниот текст: децата), нивните права и обврски во Воспитно-поправен дом Тетово (во понатамошниот текст: Домот), ако со друг Правилник поинаку не е определено.

Член 2

На децата мора да им биде достапен овој Куќен ред и одредбите на Законот за извршување на санкции кои се однесуваат на начинот на извршување на воспитната мерка за да можат да се запознаат со своите права и обврски.

Член 3

Во Воспитно-поправен дом Тетово се реализира воспитната мерка – упатување во воспитно поправен дом, во траење од најмалку 1 до најмногу 5 години, односно до наполнети 23 години возраст.

II.ПРИЕМ НА ДЕЦА

1. Идентификација на дете

Член 4

Приемот на децата упатени на издржување на воспитната мерка – упатување во воспитно поправен дом, се врши врз основа на упатен акт и прависилно судско решение од судијата за деца на надлежниот суд како и документ за идентификација.

Центарот за социјални работи по приемот на одлуката од од ставот (1) на овој член ќе побара од родителот или старателот на детето спрема кое оваа мерка е изречена на определен ден во текот на 15 дена да го доведе детето во установата. Центарот за социјални работи, исто така, ќе ја извести и установата за датумот кога детето треба да се јави за извршување на воспитната мерка.

Установата во која се извршува заводската мерка ќе го извести центарот за социјални работи и надлежниот суд за датумот на приемот на детето и почетокот на извршувањето на заводската мерка.

По приемот на детето во домот веднаш се известува надлежниот суд, надлежниот центар за социјална работа, министерството за внатрешни работи и родителите односно старателите.

Ако детето не се јави во определениот ден на извршување на воспитната мерка, домот писмено го известува надлежниот суд, надлежниот центар за социјални работи и подрачната единица на министерството за внатрешни работи.

Ако детето во домот е спроведено, на службеното лице кое го извршило спроводот му се издава потврда за прием и за извршениот спровод на детето.

Член 5

При приемот на детето во домот врз основа на упатниот акт и доставената документација од надлежниот суд се утврдува идентитетот на детето.

Идентитетот на детето се утврдува на тој начин што податоците во судското решение за детето треба да се идентични со личните податоците содржани во личните исправи (лична карта, патна исправа или здравствена книшка). Ако нема документ за идентификација, идентитетот се утврдува врз основа на писмена потпишана изјава што ја дава родител/старател со кои детето дошло во Домот или службеното лице што го спровело детето во домот.

Доколку податоците не се идентични или не може да се утврди идентитетот на детето, домот е должен во рок од 24 часа да преземе мерки за утврдување на идентитетот и тоа преку евиденцијата на надлежниот Центар за социјална работа.

Податоците за денот и часот на приемот на детето во домот, неговиот идентитет, бројот на упатниот акт и бројот и датумот на судското решение, податоците од испитувањето на личноста на детето и извештајот за негова здравствена состојба се запишуваат, комплетираат и чуваат како службени документи.

При прием, од новото дете во домот задолжително се бара да именува лице за контакт од потесното или поширокото семејство или старател и потоа тој податок се внесува во неговиот личен лист.

2. Претрес и преглед на дете

Член 6

По приемот во установата и идентификација се врши и личен претрес на детето.

Личниот претрес го вршат две службени лица од исти пол како и детето кое се претресува.

Претресот се спроведува на начин со кој се почитува достоинството на детето и приватноста на детето кое се претресува, како и начелата на пропорционалност, законитост и неопходност.

Претресот не смее да се користи за вознемирување, заплашување или непотребно навлегување во приватноста на детето.

3. Постапување со личните предмети на детето

Член 7

Децата за време на издржувањето на воспитната мерка, кај себе можат да имаат предмети за одржување на личната хигиена и предмети за лична употреба и тоа: сапун, четка и паста за заби, прибор за бречење освен бреч, чешел, пижами, џемпер, шал, ракавици, семејни фотографии, прибор за чистење и одржување на облеката, прибор за пишување, очила, ортопедските и другите медицински помагала (само по претходно одобрение на лекар) часовник, списи и документација во врска со судската одлука, прехранбени артикли што не се подложни на расипување, а се набавени во трговската мрежа и се во оригинално пакување, како и сопствени аудио и информатички предмети како цеде, усб стик и слично, кои ќе се користат на начин на кој не им смета на останатите деца кои престојуваат во истата просторија.

Предметите што не се опфатени во став 1 од овој член, децата не можат да ги држат кај себе, а доколку детето не ги пријави, истите ќе бидат одземени и постапено согласно член 8 од Куќниот ред.

Член 8

4. Одземање на недозволен предмети

При вршење на личен претрес на детето при прием во установата, како и при вршење на личен претрес за време на издржувањето на воспитната мерка му се одземаат предметите кои се недозволен, како и опасни предмети кои можат да ја загорат неговата безбедност и безбедноста на установата.

За одземените предмети се изготвува записник во кој се запишуваат видот, количината и други карактеристики на одземените предмети.

Записникот за одземените предмети го потпишуваат овластените службени лица што го извршиле претресот и детето.

На детето му се дава копија од записникот, а доколку одбие да го потпише тоа се забележува во самиот записник.

За одземените предмети кои не се од расиплива природа и кои не се предмет на кривично дело, на детето му се издава потврда за одземените предмети.

Во случај кога при претрес на просториите во установата се пронајдени недозволен предмети и не е познат нивниот сопственик, предметите се одземаат и се составува записник во кој се запишуваат видот, количината и други карактеристики на

пронајдените предмети. Записникот го потпишуваат овластените службени лица кои го вршеле претресот.

5. Постапување со привремено одземени предмети

Член 9

Одземените предмети кои детето не смее да ги има кај себе, се предаваат на членовите од неговото семејство при нивна посета во домот, а по исклучок по барање на детето, се враќаат на неговото семејство по пошта на негов трошок.

Ако детето нема семејство или нема на кого да ги испрати или предаде предметите, истите ќе се чуваат заклучени во посебен шкаф кај раководниот припадник на затворската полиција во домот, до отпуштање на детето, кога и му се враќаат.

За одземените предмети се составува записник во кој се внесуваат нивните битни карактеристики, а на детето му се издава потврда.

Предметите кои не смеат да ги поседуваат, се регистрираат на име на децата и се чуваат, или може да се испратат на нивните родители и старатели. Директорот може предметите да ги предаде на орган надлежен за откривање на кривични дела.

Сите предмети се контролирани и регистрирани од службено лице од затворска полиција и за одземените предмети се составува записник во кој се внесуваат нивните битни карактеристики, а на детето му се издава потврда.

III. МАТИЧНО ОДДЕЛЕНИЕ

Член 10

Во матичното одделение, референтот за прием или членот на стручниот тим, врз основа на утврдените податоци за идентитетот на осуденото лице и решението за упатување, отвара личен лист на детето. Отисоците земени од детето при дактилоскопирање и фотографирање се дел од личниот лист на детето.

Упатувањето го извршува затворска полиција.

Доколку детето е странски државјанин за приемот во установата се известува соодветната амбасада или дипломатско претставништво.

IV. ПРИЕМНО ОДДЕЛЕНИЕ

Член 11

Приемот на децата во домот се врши во приемното одделение од страна на член од стручниот тим. После работно време и во неработни денови и државни празници, приемот го врши дежурниот службеник од редовите на затворската полиција на домот и за тоа го известува стручниот тим првиот работен ден.

Во приемното одделение детето се запознава со Кукниот ред на домот односно со правата и обврските за време на издржувањето на воспитната мерка и начинот на нивното остварување.

На детето при приемот во домот му се дозволува телефонски разговор или писмено јавување на своето семејство во врска со доаѓањето односно приемот во домот во присуство на службено лице.

Престојот на детето во приемното одделение трае до 30 дена во кој период стручниот тим и директорот на домот ќе ја утврдат класификацијата, сместувањето, програмата за третман и работното ангажирање на детето.

1. Лекарски преглед и хигиенски мерки

Член 12

Непосредно по приемот во домот, а најкасно во рок од 24 часа се врши здравствен преглед на детето. На барање на детето или поради очигледни здравствени проблеми, прегледот може да се изврши без одлагање.

По приемот се преземаат хигиенски-превентивни мерки, се задолжуваат со комплет опрема и постелнина, согласно протокол за прием.

Веднаш по приемот во домот на детето задолжително му се врши контрола преку крвна слика за утврдување на заразни заболувања. Лекарскиот преглед се врши без присуство на друго службено лице со цел почитување на доверливоста помеѓу детето и лекарот.

Во случај кога кај детето ќе се констатираат било какви повреди предизвикани со примена на физичка сила или средства за присилба или други знаци на физичко и психичко насилство, лекарот составува записник со детален опис на повредите и заклучок за начинот и средствата со кои се нанесени повредите.

За време на здравствениот преглед и превземањето на хигиенските мерки треба да се почитува личноста и достоинството на децата.

2. Определување на програма за третман на децата во приемно одделение

Член 13

Предлогот за третман на детето го утврдува стручниот тим на Домот, а решение донесува директорот на домот.

Врз основа на податоците добиени при проучување на личноста на детето, а тргнувајќи од општите начела за изрекување на мерката и положбата на детето определена со судско решение, како и од целите и критериумите на класификацијата, стручниот тим изготвува Програма за индивидуална работа со детето со предлог за распоредување во соодветна воспитна група согласно упатство за прогресивен систем на превоспитување што го донесува директорот на домот, при што се води сметка и за степенот на прилагодливост на детето. Решението за класификација, образование,

работно место и третман за време на издржување на мерката по предлог на стручниот тим ја донесува директорот на домот.

Содржината на програмата за третман како и измените и дополнувањата се внесуваат во стручното досие на детето.

Со програмата за третман со нејзините измени и дополнувања се запознава детето.

Програмата може да се менува во зависност од однесувањето и постигнатите резултати на детето во текот на издржувањето на воспитната мерка.

3. Класификација на децата

Член 14

Согласно општите начела за извршување на воспитната мерка – упатување во воспитно-поправен дом, целите и критериумите на класификацијата, стручниот тим на домот и директорот ја утврдуваат класификацијата, сместувањето, програмата за третман и работната обука на децата.

Класификацијата на децата е дел од програмата за третман и се врши согласно упатството за прогресивен систем на превоспитување што го донесува директорот на домот

При класификацијата на децата посебно се води сметка за тоа: дали детето само се јавило на издржување на мерката или тоа било спроведено, односот на детето спрема кривичното дело и изречената воспитна мерка, тежината на кривичното дело, дали на детето претходно му се изречени други мерки, психолошките, педагошките, социјалните, здравствените и безбедносните карактеристики и потребите на детето, дали против детето се води кривична постапка, однесувањето на детето доколку претходно престојувало во други воспитни установи и дисциплински центри како и некои други причини кои се важни за класификацијата на децата.

Член 15

Стручниот тим може да предложи и дополнителна класификација на детето доколку настанале промени во критериумите за класификација.

Под дополнителна класификација на децата се подразбира промена на претходната утврдена класификација и програма за третман.

Стручниот тим доколку утврди дека настанеле значителни промени од став 1 на овој член, доставува образложен предлог до директорот на установата.

Директорот на установата донесува решение за дополнителна класификација на детето.

Класификацијата и третманот во воспитните групи е согласно упатството за прогресивен систем на превоспитување.

VI. СТАТУС НА ДЕЦАТА

1.Сместување на децата во домот

Член 16

Сместувањето на детето се врши согласно Законот за извршување на санкции во зависност од нивната класификација и условите на домот.

Секое дете мора да има посебна постела. На детето му се обезбедува место за чување на личните предмети.

Член 17

Просториите за сместување на децата, заедничките простории и просториите за престој и работната обука, децата ги одржуваат уредно и чисто согласно претходно утврден распоред за одржување на истите, изготвен од страна на Секторот за ресоцијализација и согласно протокол за одржување на хигиената. Просториите во кои децата живеат и работат мораат да бидат чисти, суви, проветрени, загреани и доволно осветлени како со природна така и со вештачка светлина која овозможува читање и работење без пречки по видот.

2. Облека и постелнина на децата

Член 18

Децата за време на издржување на мерката во домот носат сопствена облека и обувки.

На децата кои се работно ангажирани им се обезбедува работна облека. Таа се носи за време на работната обука и се чува на соодветно место во работилниците, односно други простории определени за таа цел. Работната облека ја обезбедува домот и истата треба да одговара на климатските услови и годишното време.

За време на работната обука малолетните лица се должни да носат заштитни средства предвидени со општите прописи ако се такви пропишани за соодветниот вид на работа за заштита на работното место.

На децата кои немаат сопствена облека и обувки им се обезбедува бесплатна облека, чевли и долна облека и за истите се обврзани грижливо да ги чуваат и одржуваат.

Облеката не смее на било кој начин да влијае деградирачки или понижувачки. Облеката и обувките треба да бидат чисти и во исправна состојба.

Член 19

На децата им се обезбедува соодветна постелнина која одговара на климатските услови.

Секое дете се задолжува со:

-еден комплет постелнина и тоа: два чаршава (чаршав и надчаршав), навлака за перница и две кебиња.

Во случаи на неповолни временски услови (ниски температури) може да се одобри поголем број на постелнина односно кебиња.

Постелнината (чаршавите) треба да се менуваат најмалку на секои 14 дена, а кебињата треба да се перат најмалку еднаш годишно.

Одржувањето на постелнината, нејзиното перење се врши организирано во пералната на домот.

Потребните средства за одржување на хигиената и чистотата на просториите ќе ги обезбедува Домот.

3. Лична хигиена на децата

Член 20

Децата се должни да ја одржуваат личната хигиена.

По будењето и станувањето децата се должни да одат на миење, потоа да ги наместат креветите и да се подготват за појадок.

Децата се должни да го сочуваат добриот изглед, да се бричат и да ја пострижуваат косата. Косата секогаш треба да ја одржуваат чиста и уредна.

Доколку детето има долга коса, брада или мустаќи должен е уредно да ги одржува.

Носењето на долга коса, брада или мустаќи може да се ограничи од безбедносни или хигиенски причини.

Во посебна просторија се врши потстрижување и бричење на детето.

Средствата за личната хигиена за децата им се обезбедува на сметка на Домот.

4. Исхрана на децата

Член 21

Храната се дава во три оброци дневно со калориска вредност од 14 600 џули и во термини определени со дневниот распоред за работно време. Утврдените термини од оправдани причини може да се менуваат со наредба.

Послужените оброци мораат да ги задоволуваат хигиенските стандарди и да бидат во согласност со возраста, здравјето и природата на работата која ја извршува детето.

Доколку постојат услови за тоа на децата им се обезбедува храна во согласност на нивните верските убедувања.

Содржината на исхраната на децата се утврдува на секои 15 дена, а менито го составува комисија формирана од страна на директорот на домот, а која ја сочинуваат готвач, воспитувач и лекар, согласно посебен правилник за исхрана на деца.

За квалитетот на храната се води контролна книга во која секојдневно пред делењето на оброците се внесуваат податоците за квалитетот на храната.

Податоците за квалитетот се внесуваат во книгата по извршената проверка на храната од страна на воспитувач или друго раководно лице.

Примерок од храната од секој оброк се чува во наредните 24 часа.

Член 22

Храната што им се дава на децата треба да биде готвена меѓутоа во исклучителни ситуации може да им се даде и сува храна. Сувата храна може да им се дава најдолго три дена едно подруго и тоа само во случаи на поголеми поправки и технички проблеми во кујната, трпезаријата и просториите за чување на продуктите, за време на спровод на децата и во други оправдани случаи.

Член 23

Се забранува носење на храната од трпезаријата во просториите за престој или други простории, освен кога истата е наменета за исхрана на децата во затворени групи и во стационар.

Член 24

Болните деца добиваат храна според видот и количество што го определува лекар. Потребата од ваква храна, бројот, количината и видот на храната лекарот ја доставува до готвачот на домската кујна.

5. Практична обука на децата

Член 25

Работната обука на децата може да се врши во областа на одржување на зелените површини, одржување на хигиената во службените простории, парното греење, перална, кујна, магацините, работилниците и слично, се со цел стекнување на работни навики.

За време на спроведувањето на практичната обука, децата се распоредуваат по одделни видови занимања и истата ја спроведуваат во присуство и контрола на соодветниот инструктор.

Задолженијата, правата и одговорностите на децата при изведувањето на практичната обука прецизно се дефинирани во Програмата за практична обука.

На децата им е забрането на работните места каде се спроведува обуката да изработуваат било какви предмети за себе или друго лице што не се предвидени со Програмата.

6. Работа на децата

Член 26

Директорот на установата по претходно доставен предлог од стручниот тим со Решение одлучува за работното ангажирање на децата.

Работно ангажирано може да биде секој дете кое наполнило 15 години и го завршило задолжителното образование. Децата работат сообразно со своите физички и психички способности што ги утврдува стручниот тим на домот.

При определбата на одредено занимање на децата се води сметка за нивните психофизички способности, желбата и склоноста да вршат работа од одреден вид како и условите и можностите за постепена помош.

Работата на децата се организира и извршува по правило во домските работилници и домската економија.

Член 27

Детето може да полага испити за стекнување на втор степен на образование или уверение за самостојно вршење на занаетчиска дејност по правило после 18 месеци ефективно поминато време на практична работа во соодветниот занает, а по претходно дадено позитивно мислење за степенот на обученост од страна на инструкторот.

Времето поминато во приемно одделение не се смета како ефективно време на практична обука.

Член 28

Инструкторот прави извештај за постигнатите резултати во обучувањето, залагањето и однесувањето на детето во практичната работа на крајот на секои три месеци и еден примерок од истиот доставува до службениото лице од одделението за третман одговорно за детето и овој извештај е дел од стручното досие.

Член 29

На децата кои работат или посетуваат практична обука им се обезбедува работна облека и потребни средства за заштита при работа според општите прописи.

Сите децата кои работат или се на практична обука се задолжуваат со работна облека еднаш годишно и за тоа се води посебна евиденција.

Член 30

Децата се должни одговорно, совесно и професионално да ги извршуваат работите на кои се распоредени.

На работното место и во работата децата се должни да постапуваат по упатствата и дадениот налог на инструкторот.

Работно ангажираните деца се должни грижливо да ги чуваат и одржуваат основните средства со кои работат.

Со посебно внимание треба да се грижат и за другата опрема и алатите кои ги употребуваат.

Член 31

Распоредот, користењето односно почетокот и завршетокот на работното време на децата го определува директорот на домот согласно Законот за работни односи.

Член 32

Децата кои се работно ангажирани имаат право на надоместок за работата.

Висината на надоместокот се определува во зависност од видот, количеството и квалитетот на производот и на работата што ја остварило детето, неговата острученост за извршување на тој вид на работа, ангажираноста во работата на децата и придонес во намалувањето на трошоците во производството.

На надоместокот и на наградите за работа на децата не се плаќа данок и други придонеси.

Член 33

Децата кои поради болест времено се неспособни за работа имаат право на надоместок од средствата остварени од работа на деца.

Привремена спреченост за работа на детето поради болест ја констатира здравствен работник за што му издава медицинска белешка.

Член 34

На децата кои не работат без своја вина, а немаат сопствени средства, домот им ги обезбедува најнеопходните средства за личните потреби.

Видот на материјалната помош и висината на средствата ја определува директорот на домот за што донесува соодветно решение.

Постапката за давање на материјалната помош ја спроведува и реализира социјалниот работник во домот односно друго лице кое ќе го определи Директорот на Домот.

Член 35

Децата користат погодности и привилегии согласно Упатство за погодности и привилегии што го донесува директорот на домот.

Член 36

За време на користењето на годишниот одмор детето прима надоместок за работа како да работел согласно општиот акт кој го донесува Министерот за правда.

7. Одмор на деца

Член 37

Децата имаат право на осум часовен непрекинат одмор во текот на денот и на еден ден одмор во текот на неделата.

На децата им се обезбедува дополнителен пладневен одмор од два часа дневно за време на летен и зимски распуст.

8. Слободно време на деца

Член 38

Домот треба да обезбеди простор и опрема за квалитетно користење на слободното време кај децата и да обезбеди услови за физичка култура, спортски и културно - забавни активности

Сите активности ги осмислува и организира службено лице од секторот за ресоцијализација во координација со децата.

Слободните активности се реализираат согласно афинитетите на децата преку организирање на спортски натпревари, мал фудбал, ракомет, кошарка, одбојка, пинг-понг, шах и сл.

9. Верски права на децата

Член 39

На децата им е дозволено да ги задоволуваат своите верски чувства и потреби согласно условите и можностите на Домот.

Децата не смеат да се принудуваат да исповедаат вера или верски убедувања, да присуствуваат на молитви или верски собири, да учествуваат на верски обреди или да примаат посети од претставници на некоја вера или убедување

10. Право на образование и стручно оспособување на децата

Член 40

Детето има право на образование.

Во зависност од способностите и можностите на децата, како и условите со кои располага домот, на децата им се овозможува да посетуваат настава по основно односно средно образование. Образованието на децата може да се организира во самата установа или во местото на седиштето на домот. Изведувањето на наставата, односно образованието се организира во посебни простории за таа намена. Средствата за работа, наставниот прибор и други училишни помагала за основно и средно образование ги обезбедува министерството за образование.

На децата кои ќе го завршат соодветниот вид и степен на образование им се издаваат свидетелства кои се верификуваат од образовна установа која изведува настава.

Од свидетелството не смее да се види дека образованието и воспитанието е стекнато во воспитно-поправна установа.

Член 41

На детето може да му се одобри вонредно школување на негов трошок во сите видови на образовни установи вон домот, доколку ги исполнуваат следните услови:

- да е со примерно поведење и да има добри резултати во воспитувањето и во работата;
- да поседува соодветна потврда од училиштето или факултетот;
- да има сериозен пристап и желба за завршување на започнатото образование.

Доколку детето ги исполни овие услови службеното лице од секторот за ресоцијализација изготвува предлог со педагошка мотивација, а директорот на домот одлучува по предлогот.

Детето на полагање на испитите може да оди само или во придружба на службено лице за што одлучува директорот на домот.

Трошоците за овој вид образование ги сноси детето.

Член 42

Согласно општите прописи за стручно оспособување во домот може да се организираат и посебни форми за стручно оспособување на децата за стекнување на определени квалификации.

Овој вид настава се организира во вид на курсеви, семинари и други видови на стручно оспособување.

По успешно завршување на овој вид настава децата добиваат соодветни дипломи, уверенија или свидетелства од соодветна установа која го организира ваквиот вид на стручно оспособување.

11. Право на информирање на децата

Член 43

На децата им е дозволено и можат да читаат книги, дневни и месечни списанија како и достапност до аудио визуелните средства за јавно информирање.

Доколку во домот постои библиотека на децата им се достапни сите книги со кои располага библиотеката.

На децата им се достапни законите, подзаконските акти кои се однесуваат на начинот на издржување на мерката, правата и обврските на децата, потоа куќниот ред на домот и разни текстови, брошури и др. кои се однесуваат на извршување на воспитните мерки и заштита на основните човекови права и слободи.

IV. ПРЕВОСПИТЕН ТРЕТМАН

Член 44

Превоспитниот третман се одвива согласно упатството за прогресивен систем на превоспитување.

V. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА

1. Право на здравствена заштита на децата

Член 45

Децата имаат право на здравствена заштита и им се обезбедува потребната медицинска помош и болничко лекување според општите услови.

Член 46

На децата им се обезбедува пристап до лекар што врши примарна здравствена заштита во мрежата на примарно ниво за здравствена заштита на чие подрачје се наоѓа седиштето на установата доколку имаат потреба за медицинска грижа и помош.

За децата на кои им е потребен лекарски преглед се изготвува список по оценка на член на стручниот тим или матичниот воспитувач или по лично пријавување од страна на детето.

Во итни случаи, детето може да се пријави за лекарски преглед со усно барање до припадникот на затворската полиција и веднаш се упатува на преглед или се повикува итна медицинска помош.

Здравствена заштита се дава во амбулантата на установата, а доколку е неопходно по претходно одобрение на лекар, лекувањето може да се врши и надвор од домот, во клиничките односно медицинските центри.

Најмалку еднаш во годината се врши систематски преглед врз децата.

Во итни случаevi децата веднаш се упатуваат на преглед.

Податоците за здравствената состојба се евидентират и се внесуваат во здравствениот картон, а при отпуштање се изготвува медицински извештај.

При прием и отпуштање на секое дете задолжително му се утврдува здравствената состојба.

Член 47

Здравствените прегледи се извршуваат поединечно и по правило без присуство на друго службено лице водејќи сметка да се почитува личноста и достоинството на децата.

Податоците од извршениот преглед се внесуваат во здравствениот картон на детето. Здравствениот картон е достапен само на медицинскиот персонал.

Во случај на преместување на детето од една во друга установа, копија од целокупната медицинска документација што детето ја донело со себе во домот како и документацијата за здравствената состојба на детето што се формира во домот се доставува во другата установа каде е преместено детето.

По барање на детето домот е должен да му обезбеди копија од целокупната медицинска документација.

Член 48

Детето има право да биде запознаено со наодите за неговата здравствена состојба и содржината на неговиот здравствен картон освен во определени случаи кога тоа е предвидено со општите медицински прописи.

Член 49

Во случај кога децата не постапуваат според упатството на лекарот при спроведувањето на препишаната терапија, вработеното лице кое ја воочува таа состојба, го известува здравствениот работник што е можно побрзо и го заведува истото во службените документи. Истовремено прави напори да го убеди детето во бенефитот од придржувањето кон лекарските упатства, а го известува и службеното лице од секторот за ресоцијализација за актуелната состојба.

Член 50

Детето што има здравствен проблем може да бара специјалистички преглед на свој трошок доколку таков преглед не е определен од страна на лекар.

За барањето на детето одлучува директорот на домот по претходно прибавеното мислење од лекарот.

Децата можат на своја сметка да набавуваат лекови, ортопедски и други помагала или да ги добијат од членовите на своето семејство или од други лица.

Лековите и помагалата може да се употребуваат само со одобрение од здравствениот работник на домот и неговите упатства.

Член 51

Во амбулантата и во забната ординација на домот се врши лечење, поправка и вадење на заби.

Забната ординација работи по утврдено работно време од стоматологот во согласност со одобрението на директорот на домот.

Децата можат на своја сметка да местат заби во забната ординација кога постојат услови за тоа.

Член 52

Заради заштита на здравјето на детето, ако се утврди дека е потребно тоа да се издвои во посебна соба, издвојувањето треба да биде во најкус можен рок но не подолго од 24 часа и да се користи само како крајна мерка за заштита на здравјето на детето.

За издвојување одлучува матичниот воспитувач или припадник на затворска полиција, а причините и времетраењето се запишуваат во посебен формулар.

VI. ОДРЖУВАЊЕ НА РЕДОТ И ДИСЦИПЛИНАТА

1. Обврски на децата

Член 53

Децата се должни да постапуваат согласно Законот за извршување на санкциите, одредбите на овој Куќен ред.

Децата се должни да ги исполнуваат обврските од програмата за третман и да се придржуваат на наредбите на службените лица.

Однесувањето на децата треба да биде пристojно, коректно и со должна почит спрема службените лица.

Децата се должни навремено и совесно да ги исполнуваат наредбите на службените лица.

Член 54

Децата кога одат и се враќаат од работа, лекарски преглед, училиште и слично се движат во придружба на службено лице.

Член 55

Децата се должни секогаш да бидат прописно и уредно облечени.

Во летниот период, во определени случаи за време на работа, престој на свеж воздух и спортување може да се користи пристojна лесна облека (кратки пантолони и соодветна маица).

Член 56

Децата се должни да постапуваат согласно распоредот на дневни активност утврден од страна на директорот на домот.

Член 57

Децата што ја посетуваат наставата во училиштето на домот работат според програмата на училиштето.

Децата што го користат одморот во домот се придржуваат на распоредот што важи за неделите и државните празници.

Децата што имаат здравствен проблем се придржуваат на распоредот и упатствата на лекарот.

1. Дисциплинска одговорност

Член 58

Децата се должни да се придржуваат на редот и дисциплината за да може да се овозможи заеднички живот и да се постигнат целите на третманот согласно упатството за дисциплинска одговорност и упатството за издвојување во посебни соби што ги донесува директорот на домот.

2. Материјална одговорност

Член 59

Децата се одговорни за штетата која ја предизвикале намерно или со крајно невнимание.

За вака направената штета службеното лице кое е утврдило штетата поднесува пријава и записник за направената штета во која ги внесува податоците на детето времето, местото и начинот како е направена штетата.

Одговорноста на детето за направената штета и нејзината висина ја утврдува комисија.

Комисијата ја формира директорот на домот со посебно решение.

Член 60

По утврдувањето на одговорноста и висината на штетата, директорот на домот донесува соодветно решение со кое одлучува за надоместок на штетата.

Ако детето одбие да ја надомести штетата, домот може своето побарување да го оствари со тужба пред надлежен суд.

Член 61

Против решението за изречена дисциплинска казна или решението за надоместување на штета, детето има право на жалба во рок од 3 дена од прием на решението до директорот на Управата за извршување на санкции.

Жалбата го задржува извршувањето на решението.

VIII. КОНТАКТИРАЊЕ НА ДЕЦАТА СО НАДВОРЕШНИОТ СВЕТ

1. Допишување

Член 62

Децата имаат право да се допошуваат

Во затвореното одделение во Домот, писмата чија содржина може штетно да влијае на детето и податоци кои можат да ја загрозат безбедноста на Домот не се предаваат и не се испраќаат.

Контролата при допишувањето ја врши овластено службено лице (од секторот за ресоцијализација или припадник на затворска полиција).

Детето има право без ограничување да се допишува со разни установи, со својот бранител, органите на државна управа и со меѓународни организации за заштита на човековите права.

2. Телефонирање

Член 63

На детето може да му се дозволи телефонски разговор според распоредот на дневни активности во установата.

Телефонски разговор може да се дозволи ако е потребно семејството на детето да му соопшти нешто итно.

Домот е должен да обезбеди доволен број на телефонски апарати во зависност од бројот на децата, или на друг начин да го регулира правото на детето на телефонирање вклучително и користење на ИТ технологија. (таблети, компјутери и слично).

3. Посети

Член 64

Децата имаат право на посета и посетата може да трае еден час.

Детето може да го посетуваат: членовите на неговото потесно семејство (родител, брат, сестра, брачниот/вонбрачен другар, деца родени во брак или надвор од брак), а во исклучителни случаи по одобрение на директорот на установата, можат да го посетуваат и други лица.

Посетите можат да трајат и подолго од еден час, а за тоа одлучува директорот на домот.

Посетите можат да се вршат во саботите, неделите и за време на државните празници по правило во време од 09,00 до 13,00 часот, а во може и вон овој термин, а може да се остварат и во други денови доколку постојат оправдани причини за тоа.

Децата имаат право без ограничување да примаат посети од потесното семејство доколку истите не влијаат негативно врз процесот на ресоцијализација, а по одобрение на директорот, лицето што го заменува и раководното лице од секторот за ресоцијализација во термин кој не го нарушува нормалното одвивање на процесот на ресоцијализација, во границите на Куќниот ред.

Просторијата за посета мора да биде пространа, чиста, осветлена, затоплена во зависност од временските прилики, проветрена, со доволен број на столови и маси и

санитарен чвор. Посетата може да се изврши доколку постојат услови за тоа и во отворените простории на домот.

Член 65

Адвокатот или полномошникот на детето може да го посети во периодот на работното време на Домот, со претходно одобрение од надлежен суд.

Посетата се врши во просториите погодни за остварување на правото на деца од страна на адвокат или полномошникот на детето.

Посетата на адвокатот односно полномошникот на детето се евидентираат во книгата за посета.

Член 66

Посетителите на децата се запишуваат во книгата за посетители и им се утврдува нивниот идентитет .

Доколку е потребно поради безбедносни причини припадникот на затворската полиција може да изврши претрес на посетителот.

Личниот претрес го врши службено лице од истиот пол како и посетителот на начин на кој се почитува личноста и достоинството на посетителот. Личните работи на посетителите се чуваат и после посетата им се враќаат. Доколку кај посетителите за време на претресот ќе се пронајдат предмети за кои постои сомневање дека се во врска со некое кривично дело, предметите се одземаат и за тоа веднаш се известува Министерството за внатрешни работи. За привремено одземените предмети се составува записник.

Доколку посетителот не сака да биде претресен, посетата нема да може да се реализира.

Член 67

Во книгата за посета на детето се внесуваат податоци за лицата кои го посетувале.

Член 68

Посетата на детето може да се прекине и пред истекот на определеното време ако детето и неговиот посетител се однесуваат така со што го нарушуваат редот и мирот во домот или ако понатамошното продолжување на посетата негативно влијае врз детето.

За прекилот на посетата одлучува службено лице за што се известува директорот на домот.

4. Примање на пратки

Член 69

Децата имаат право да примаат пратки.

Пратката може да содржи прехранбени артикли што не се подложни на расипување и други работи кои не се забранети со Куќниот ред на Домот, а се набавени во трговската мрежа и се во оригинално пакување.

Пратките може да се достават преку пошта или при посета на децата во деновите кога се врши посета.

Пратките може да се примаат на секо две недели, а во случај на верски или државен празник и повеќе пати по одобрение од директорот на домот.

Децата за време на престојот во приемното одделение имаат право на прием на една пратка-пакет со облека, хигиенски материјал и еден пакет со прехранбени артикли што не се подложни на расипување, а се набавени во трговската мрежа и се во оригинално пакување.

Тежината на пратката не може да биде поголема од 10 килограми.

Член 70

Пратките се прегледуваат од стана на припадник на затворска полициј во присуство на детето или посетителот што ја донел пратката.

Ако во пратката се пронајдат предмети кои не се дозволени согласно Куќниот ред, истите се враќат на испраќачот на негов трошок или на трошок на подносителот што ја донел пратката или му се предаваат на малолетното лице при отпуштање од Домот. За задржаните недозволени предмети се изготвува записник од кој еден примерок му се дава на детето и на подносителот што ја донел пратката.

Член 71

Децата можат да примат и парични средства. Децата од парите што ги имаат на својот депозит, а ги добиле како надоместок за работа или ги добиваат од други лица во текот на месецот можат да потрошат за свои лични потреби најмногу до 3.000,00 денари.

Член 72

Децата како пратка можат да примаат изданија од дневниот печат, неделни и месечни изданија, книги и други списанија.

Ваквите пратки ги контролира и проверува службеното лице од сектор за ресоцијализација или припадник на затворската полиција.

Доколку содржината може негативно да влијае на децата таквите списанија и книги се враќат на испраќачот или се задржуваат до ослободување на детето кога му се предаваат.

По предлог на здравствениот работник на домот, а во случај кога детето е со нарушена здравствена состојба може да добие повеќе пратки по одобрение на директорот на домот.

5. Склучување на брак на деца

Член 73

Децата за време на извршување на мерката – упатување во воспитно-поправен дом може да склучат брак согласно закон.

Ако не постои услов бракот да се склучи пред надлежниот орган на слобода, склучувањето на брак се организира во посебна просторија на домот.

IX. ПОГОДНОСТИ НА ДЕЦАТА

Член 74

За доброто поведение, залагање во работата, за поттикнување и развивање на чувството на одговорност, интерес и соработка во третманот што се спроведува во домот, на децата можат да им се дадат погодности согласно упатството за погодности и привилегии што го носи директорот на домот.

X. КЛАСИФИКАЦИЈА, ПРОГРЕСИРАЊЕ И РЕГРЕСИРАЊЕ НА ДЕЦАТА

1. КЛАСИФИКАЦИЈА, ПРОГРЕСИРАЊЕ И РЕГРЕСИРАЊЕ НА ДЕЦАТА

Член 75

Класификацијата, прогресирањето и регресирањето на децата се врши согласно упатство за класификација, прогресирање и регресирање на децата што го донесува директорот на Домот.

XI. ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА СО УПОТРЕБА НА ПРАВНИ СРЕДСТВА

1. Правни совети и правни средства на малолетните лица

Член 76

Детето со усно или писмено барање може да бара информации за заштита на неговите права преку користење на правните средства.

Детето за сите информации или за правната помош која му е потребна за време на извршување на мерката има право да се обрати до правната служба на Домот заради заштита на неговите права.

Барањето за правна помош преку овластено лице од секторот за ресоцијализација или припадникот на затворската полиција се доставува до правната служба на домот.

Вработените во правната служба имаат обврска да му дадат правна помош на детето.

Правната служба во најкраток можен рок треба да постапи по барањето.

Член 77

Децата преку домот имаат право да упатуваат преставки, правни средства и други поднесоци во врска со положбата и третманот во домот и имаат право да добиваат одговори.

Децата имаат право на усна и писмена поплака до директорот на домот доколку е повредено некое неговото право.

Децата имаат право на жалба до меѓународни тела и органи доколку сметаат дека му се повредени основните човекови права во текот на извршување на мерката.

По барањето односно поплаките на децата се постапува согласно Законот за извршување на санкциите.

II. ОТПУШТАЊЕ НА ДЕЦАТА ОД ДОМОТ

а) Основи за отпуштање на децата

Член 78

Децата се отпуштаат од извршување на мерката по следните основи:

1. реализираност на зацртаната индивидуална програма за третман со детето,
2. нецелисходност од понатамошно реализирање на воспитната мерка со предлог за запирање од извршување, замена со друга мерка или санкција,
3. навршени 23 година старост на детето што ја издржува воспитната мерка,
4. врз основа на мислење на здравствен работник на установата.
5. по изминување на 5 години од започнувањето на извршувањето на воспитната мерка на детето.

Согласно законот за правда на децата, судот ја преиспитува потребата од престојот во воспитно-поправниот дом секоја година.

б) Подготвување за отпуштање од установата

Член 79

Детето се подготвува за отпуштање од извршување на воспитната мерка од почетокот на издржувањето на мерката, при што во целиот тој период се подучува за последиците на изречената мерка и за отстранувањето на можноста за повторно вршење на кривично дело или прекршокот.

Децата се подготвуваат за отпуштање од Домот по поднесениот Предлог на службеното лице од секторот за ресоцијализација до стручниот тим.

Доколку на детето му е изречена санкција затвор за деца, Стручниот тим изготвува заклучен извештај за извршената превоспитна програма со оценка за остварениот степен на ресоцијализација на детето и истиот се внесува во личниот лист на детето кој потоа се доставува до установата каде се упатува на извршување на казната затвор.

Член 80

Пред отпуштањето детето го прегледува здравствен работник и писмено ја констатира неговата здравствена состојба.

Ако детето кое се отпушта од Домот е потешко болно и не е способно за патување, се сместува во соодветна здравствена установа заради лечење, а за тоа се известува родителот или старателот, ЦСР и судијата за деца.

Ако детето нема средства да ги плати трошоците за лекување, за првиот месец истите ќе ги сноси Домот, а за понатамошното лекување се постапува според општите одредби.

Член 81

Последниот ден пред отпуштањето од домот, детето е должно да се раздолжи со опремата со која бил задолжен, а доколку тоа не го направи или постои оштетување на опремата ќе се надомести од заштедата што ја има детето.

На денот на отпуштањето на детето му се предаваат: личните документи, неговите лични предмети како и парите што ги заштедило детето од работата во домот.

1. Отпуштање по основ на реализираност на зацртаната индивидуална програма за третман со детето

Член 82

Предлогот за укинување на воспитната мерка се подготвува откако службеното лице од секторот за ресоцијализација кој работел со детето и стручниот тим ќе констатираат дека е реализирана зацртаната индивидуална програма за третман со детето.

Конечната одлука по поднесениот предлог за укинување на воспитната мерка ја донесува директорот на домот по претходно мислење на стручниот тим.

2. Отпуштање по предлог за нецелисходност од понатамошно реализирање на воспитната мерка

Член 83

Кога во текот на реализирањето на воспитната мерка со детето, директорот на домот утврди дека се исцрпени сите резерви на воспитни мерки, методи и влијанија од

страна на стручните лица на домот и притоа не се вродува со плод, а детето и понатаму деструктивно влијае врз другите децата и домот во целост, ќе му се наложи на стручниот тим на домот да изготви предлог за запирање од извршување на воспитната мерка по основ на нецелисходност од понатамошна реализација на мерката.

3. Отпуштање по навршени 23 година старост

Член 84

Детето се отпушта од издржување на воспитната мерка со навршување на 23 години возраст, по сила на закон без разлика дали зацртаната индивидуална програма со него е реализирана или не, со предлог на стручниот тим на домот и по добивањето на правосилно решение од судијата за деца.

4. Отпуштање врз основа на мислење на лекар

Член 85

Детето се отпушта од издржување на воспитната мерка кога постојат одредени здравствени состојби кои не можат да се третираат во Домот и се причина за прекин на мерката. Таквите здравствени состојби се утврдуваат со специјалистички прегледи по што лекарот од здравствениот дом кој соработува со ВП Домот дава мислење до директорот на домот за отпуштање на детето. Мислењето на лекарот се приложува до судијата за деца, во предлогот за укинување на воспитната мерка и по добивањето на правосилно решение од судијата за деца, детето се отпушта од Домот.

5. Отпуштање по изминување на 5 години од започнувањето на извршувањето на воспитната мерка на детето.

Член 86

Детето се отпушта од издржување на воспитната мерка по изминување на 5 година од започнувањето на извршувањето на воспитната мерка на по сила на закон без разлика дали зацртаната индивидуална програма со него е реализирана или не, со предлог на стручниот тим на домот и по добивањето на правосилно решение од судијата за деца.

XIII. ПОМОШ НА ДЕЦАТА ПО ОТПУШТАЊЕ ОД ДОМОТ

Член 87

Домот на почетокот на постапката за отпуштањето на детето на кое му е потребна помош по излегувањето надвор од домот, го известува надлежниот Центар за социјални работи, за видот на помошта што му е потребна заради негово успешно вклучување во постпеналниот живот.

Член 88

Ако детето нема своја облека или обувки ниту пак средства да ги набави, домот му доделува таква облека без надоместок.

Член 89

По отпуштањето од домот, детето може да се обрати и до судијата за деца кој соработува со надлежниот Центар за социјални работи заради давање на помош и поддршка.

Член 90

Со влегување во сила на овој Куќен ред престанува да важи Куќниот ред 08-172/1 од 15.09.2016

Член 91

Куќниот ред влегува во сила со денот на донесување.

Број 08-629/1

18.10. 2021 година

Тетово

ДИРЕКТОР НА ВПД ТЕТОВО

ДИРЕКТОР НА УПРАВАТА ЗА
ИЗВРШУВАЊЕ НА САНКЦИИТЕ
Марјан Спасовски